

ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Πόσο αντέχουν οι ακτές μας ;

Υπάρχουν πάρα πολλοί ορισμοί για την παράκτια ζώνη. Είναι και αυτό μια ένδειξη για την πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει αυτή τη στενή λωρίδα γης και θάλασσας! Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα:

Η παράκτια ζώνη είναι **η επιφάνεια επί της οποίας συναντούνται και αλληλεπιδρούν η γη με τη θάλασσα. Περιλαμβάνει όλα τα χερσαία αλλά και τα θαλάσσια παράκτια φυσικά συστήματα.** Τα όρια της παράκτιας ζώνης καθορίζονται τυχαία και διαφέρουν πολύ από κράτος σε κράτος. Πολλές φορές καθορίζονται από διοικητικά και πολιτικά κριτήρια.

Ευρώπη, Μεσόγειος και τουρισμός

Ο τουρισμός είναι η πιο έντονη δραστηριότητα που αναπτύσσεται στις παράκτιες ζώνες της Ευρώπης, αλλά κυρίως της Μεσογείου. Τα 2/3 του παγκόσμιου τουρισμού καταλήγουν στην Ευρώπη. Το 12% των Ευρωπαίων απασχολούνται σε εργασίες που έχουν σχέση με τον τουρισμό. Το 11% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος (ΑΕΠ) στην Ευρώπη πηγάζει από την τουριστική δραστηριότητα.

Η Μεσόγειος είναι σήμερα ο πρώτος παγκοσμίως τουριστικός προορισμός: το 30% του παγκόσμιου τουρισμού κατακλύζει κάθε χρόνο τα 46.000 χλμ των ακτών της Μεσογείου και προστίθεται στα 143 εκατομμύρια των ανθρώπων που ζουν κατά μήκος των ακτών της. Οι οικονομίες αναπτύ-

σσονται και μαζί αυξάνεται και η πίεση στο παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον.

Φέρουσα ικανότητα: Πόσο αντέχουν οι ακτές μας;

Πόσο όμως αντέχουν αυτή τη φόρτιση οι ακτές μας; Ποιά είναι η φέρουσα ικανότητά τους, δηλαδή πόσους ανθρώπους και πόσες δραστηριότητες μπορούν να φιλοξενήσουν χωρίς να καταρρέυσουν; Ήδη καταρρέουν τα παράκτια συστήματα σε πολλές περιοχές της Μεσογείου και της Ευρώπης:

- το 70% των παράκτιων οικοσυστημάτων της Ευρώπης βρίσκεται σήμερα υπό απειλή για εξαφάνιση (World Resources Institute).
- Μέχρι το 2025 αναμένεται ότι το 50% των ακτών

της Μεσογείου θα έχει κτιστεί, εκτιμά ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος.

- το 25% των ακτών της Ευρώπης διαβρώνεται εξ αιτίας της ανθρωπίνης χρήσης (www.euroSION.org)
- Στα νησιά της Ελλάδας η οικοδομική δραστηριότητα έχει πάρει εκρηκτικές διαστάσεις: την τελευταία δεκαετία κτίστηκαν στην Νάξο 4000 καινούρια κτίρια, στη Μύκονο και στη Σαντορίνη από 2500, στην Πάρο πάνω από 2000 (ΕΔ ΤΕΕ 2486 5/5/08).

Η κότα με τα χρυσά αυγά

Η περιβαλλοντική υποβάθμιση παρασέρνει μαζί της και τις παράκτιες οικονομίες. Ο τουρισμός είναι μια ιδιόμορφη βιομηχανία. Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος έχει ως

άμεση επίπτωση την υποβάθμιση της ίδιας της τουριστικής βιομηχανίας. Αν οι παράκτιες περιοχές μας καταστρέφουν τα δυνατά τους ανταγωνιστικά προτερήματα, τότε καταστρέφουν και το μέλλον τους.

Ένα από τα μεγάλα ανταγωνιστικά προτερήματα των παρακτιών περιοχών, η ομορφιά της φύσης και του τοπίου, καταστρέφεται για χάρη της τουριστικής «ανάπτυξης». Τα άλλοτε γραφικά χωριά, γεμίζουν από παραθεριστικές μονάδες, *souvenir shops* και κακής ποιότητας υπηρεσίες εστίασης. Οι όμορφες ακτές γεμίζουν κυματοθραύστες, λιμάνια παντός είδους, ξαπλώστρες και φασαρία. Η ποιότητα δίνει τη θέση της στην ποσότητα και στην κερδοσκοπία. Η υπερβολική και εκτός κλίμακας ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών, η απώλεια της φυσικής ομορφιάς και της ποιότητας έχει οδηγήσει πολλές τουριστικές περιοχές σε οικονομική κατάρρευση. Τελικά με την υπερανάπτυξη σκοτώνουμε την κότα που γεννάει τα χρυσά αυγά!

Ποιότητα στις διακοπές και στη ζωή μας

Πρόσφατες έρευνες δείχνουν ότι οι τουρίστες ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για ποιοτικό τουρισμό, για προορισμούς που συνδυάζουν την αναψυχή με τον πολιτισμό, την ιστορία και το φυσικό περιβάλλον. Η ανάπτυξη που θα περιλαμβάνει την προστασία

Τουριστικές επαύλεις καταστρέφουν τις Θαλασσιές Σπηλιές στην Πάφο της Κύπρου

του περιβάλλοντος, την αισθητική του παράκτιου τοπίου, τον σεβασμό των κοινωνικών δομών, την ορθολογιστική διαχείριση των φυσικών πόρων, με άλλα λόγια η αειφόρος ανάπτυξη, είναι πια μονόδρομος τόσο για την οικονομική ανάπτυξη των παρακτιών περιοχών όσο και για την κοινωνική ευημερία τους. Η μη-αειφόρος και βραχυπρόθεσμη ανάπτυξη καταρρέει.

Έχουν αρχίσει να ακούγονται φωνές από τους ίδιους τους κατοίκους των παράκτιων τουριστικών μας προορισμών. Στην Σύρο, για παράδειγμα, πρόσφατα οι κάτοικοι αντέδρασαν στην επαπειλούμενη αλλοίωση της φυσιογνωμίας του νησιού τους και προχώρησαν σε γενική απεργία ζητώντας, ανάμεσα σε άλλα, την άμεση υπογραφή του Προεδρικού Διατάγματος για το ειδικό πολεοδομικό σχέδιο

της Ερμούπολης.

Για τις παράκτιες περιοχές μας η έννοια της προστασίας του περιβάλλοντος δεν αποτελεί μια ασαφή ηθική υποχρέωση προς τον πλανήτη μας και προς τις επόμενες γενιές, αλλά είναι θέμα άμεσης επιβίωσης.

Οι ακτές μας είναι ένας πολύτιμος φυσικός πόρος που βρίσκεται σε ανεπάρκεια και πρέπει να τον προστατέψουμε, για να προστατέψουμε το ίδιο το μέλλον μας.

Και όπως είπε ο *Μαχάτιμα Γκάντι*

«Οι φυσικοί πόροι του πλανήτη μας είναι αρκετοί για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες όλων μας, αλλά όχι την πλεονεξία μας».